

Ortaöğretime Geçiş Sınavlarının (OKS, SBS, TEOG, LGS) Kelime Sayıları ve Sıklıkları Bakımından İncelenmesi*

Analysis of the Secondary Education Transition Exams (OKS, SBS, TEOG, LGS) in Terms of Word Count and Frequency

Mustafa Yıldız, Hasret Kabaran, Zehra Yaşar Sağlık

Yazar Bilgileri

Mustafa Yıldız
Prof. Dr., Gazi Üniversitesi,
Sınıf Eğitimi,
myildiz52@gmail.com

Hasret Kabaran
Doktora Öğrencisi, Gazi
Üniversitesi, Sınıf Eğitimi,
hasretkabaran@gmail.com

Zehra Yaşar Sağlık
Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu
Üniversitesi, Sınıf Eğitimi,
zehra.yasaglik@hku.edu.tr

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretime geçiş sınavlarının (OKS, SBS, TEOG, LGS) kelime sayıları ve sıklıkları bakımından incelenmesidir. Çalışmada, ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan kelimeler, hece ve harf sayıları ile en fazla tekrar eden kelimeler incelenmiştir. Araştırmada doküman incelemesinden faydalanılmış, 2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS ve 2022 LGS sınavlarında yer alan Türkçe, matematik, fen ve teknoloji/fen bilimleri ile sosyal bilgiler/ T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük derslerine ait sınavlar incelenmiştir. Verilerin analizinde MAXQDA ve Excel programları kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre; en fazla kelime, hece ve harf sayısının 2018 ve 2022 LGS'de, en az ise 2017 TEOG sınavında olduğu görülmüştür. Soru başına düşen kelime sayıları da 2008 yılından 2018 yılına tüm derslerde belirli oranda artış göstermiştir. Kelime sıklıkları bakımından incelendiğinde Türkçe dersinde cümle, parça ve metin; matematik dersinde santimetre ve alan; fen bilimleri dersinde gaz, bitki ve sıcaklık; sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde ülke, savaş, Atatürk ve Türk gibi alana özgü kelimelerin öne çıktığı tespit edilmiştir.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

Ortaöğretim
Sınav
Kelime

Keywords

Secondary education
Exam
Word

Makale Geçmişi

Geliş: 03.08.2023
Kabul: 09.05.2024

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the word counts and frequencies in secondary education entrance exams (OKS, SBS, TEOG, LGS). In this study, the words used in the secondary education entrance exams, along with their syllable and letter counts, as well as the most frequently repeated words, were analyzed. In the study, document analysis was utilized, and the exams of Turkish, mathematics, science and technology/science and social sciences/the history of revolution and Kemalism courses in 2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS and 2022 LGS exams were examined. MAXQDA and Excel software were used for data analysis. According to the data obtained as a result of the research, it was seen that the highest number of words, syllables and letters was in 2018 and 2022 LGS and the lowest number was in 2017 TEOG exam. The number of words per question also showed a certain increase in all subjects from 2008 to 2018. When analyzed in terms of word frequency, it was found that the field-specific words became prominent such as sentence, part and text in Turkish lesson; centimeter and area in Mathematics lesson; gas, plant and temperature in science lesson; country, war, Atatürk and Turkish in social studies/the history of revolution and Kemalism lesson.

* Bu araştırma, birinci ve ikinci yazarın 18. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunduğu sözlü bildirinin genişletilmiş ve yeniden düzenlenmiş hâlidir.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf

Yıldız, M., Kabaran, H. & Yaşar-Sağlık, Z. (2024). Ortaöğretime geçiş sınavlarının (OKS, SBS, TEOG, LGS) kelime sayıları ve sıklıkları bakımından incelenmesi. *TEBD*, 22(2), 919-943.
<https://doi.org/10.37217/tebd.1336962>

Giriş

Eğitim sistemlerinde sınavlar önemli bir yer tutmakta ve öğrencilerin geleceklerini şekillendiren önemli dönüm noktaları olmaktadır. Günümüzde öğrencilerin kademeler arası geçişlerinin sağlanmasında merkezî sınavlara başvurulmaktadır. Türkiye’de de ortaöğretime geçişte Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından, yükseköğretim kurumlarına geçişte ise Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan merkezî sınavlar bulunmaktadır (Kutlu ve Karakaya, 2007). Bu doğrultuda ortaöğretime geçiş sınavlarının öğrencilerin karşılaştıkları ilk merkezî sınav olması nedeniyle eğitim hayatlarında önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Türkiye’de öğrencilerin ortaöğretime geçişlerinin sağlanması amacıyla MEB tarafından sırasıyla Anadolu Liseleri Sınavı (AL), Liselere Giriş Sınavı (LGS), Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS), Seviye Belirleme Sınavı (SBS), Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı (TEOG) ve yeniden Liselere Giriş Sınavı (LGS) olmak üzere birçok sınav uygulanmıştır. Geçmişten günümüze ortaöğretime geçişte uygulanan merkezî sınavların hangi sınıf seviyesine uygulanacağı, kapsama aldığı dersler ve içerikleri, sınavın yapısı, sınav süresi, ölçme ve değerlendirme kriterleri, puan hesaplama yöntemleri gibi konularda bir istikrar sağlanamadığı görülmektedir. İlk olarak 1955 yılından 1999 yılına kadar ilkokul 5. sınıfın sonunda uygulanan AL sınavı ile Anadolu liseleri, fen liseleri, Anadolu imam hatip liseleri ve Anadolu öğretmen liselerine öğrenci alımı yapılmaya başlanmıştır. Daha sonra 1999’da zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılması ile birlikte sınavlar 8. sınıfın sonuna alınmış ve 2000 yılından 2003 yılına kadar ortaöğretime geçişte LGS ile öğrenci alınmıştır. 2004 yılına kadar LGS olarak anılan sınav daha sonra OKS ismini almıştır. OKS, resmî ve özel fen liselerine, Anadolu liselerine, Anadolu öğretmen liselerine, sosyal bilimler liselerine, Anadolu teknik liselerine, Anadolu sağlık meslek liselerine, Anadolu imam hatip liselerine, imam hatip liselerine, ticaret meslek liselerine, endüstri meslek liselerine, turizm ve otelcilik meslek liselerine ve kız meslek liselerine kayıt öncesi yapılan genel sınavın adıdır (MEB, 2006). OKS’ye ilköğretim 8. sınıf öğrencileri girmektedir ve sınav 6., 7. ve 8. sınıf konularını kapsamaktadır. Süreci ölçmek yerine sonucu ölçen OKS, 2005-2006 eğitim öğretim yılında uygulamaya konan yeni öğretim programının vizyonuna uyum sağlayamadığından (Uzoğlu, Cengiz ve Daşdemir, 2013, s. 78) yerini 2008 yılında SBS’ye bırakmıştır. OKS’den sonra uygulamaya konan SBS’de ise sınava 6., 7. ve 8. sınıfların girmesi şeklinde bir uygulama başlatılmış ancak 2010 yılında Millî Eğitim Bakanlığınca (MEB) yapılan açıklama ile üçlü SBS’den vazgeçilmiş ve 2011 yılından itibaren tekli SBS uygulanmaya başlamıştır. Tekli SBS’de yerleştirme puanı, SBS’nin %70’i ile 6., 7. ve 8. sınıf notlarının %30’u hesaplanarak oluşturulmuştur (Çelik, 2011). Mart (2014), SBS’nin öğrenci başarısını kısa bir sürede, tek oturumlu ve telafisi olmayan bir sınavla ölçerek öğrencide ve velilerde kaygı, stres, gerilim, tek hedefe kilitlenme gibi psiko-sosyal açıdan olumsuz tutumlar geliştirdiğini belirtmiştir. SBS’nin 2013 yılında kaldırılmasından sonra

TEOG uygulamasına geçilmiştir. TEOG uygulamasına göre öğrenciler 8. sınıfta birinci ve ikinci dönem merkezî nitelikli ortak bir sınava girmektedirler (Akman, 2017). Bu durum tek oturumda gerçekleştiren sınavların öğrenci ve veliler üzerindeki olumsuz etkisini azaltmıştır. 2017 yılında ortaöğretime geçiş sisteminde yeniden değişikliğe gidilmiş, 2017-2018 eğitim öğretim yılında uygulanmak üzere 2014 yılından itibaren uygulanan TEOG sınavı kaldırılarak yerine yeniden LGS sınavı getirilmiştir.

Merkezî olarak ortaöğretime geçiş için yapılan bu sınavların süreç içerisinde farklılıklar gösterdiği söylenebilir. Genel amaçları öğrencilerin ortaöğretim kurumlarına yerleşmelerini belirlemek adına değerlendirme yapmak olan merkezî sınavların zaman içerisinde içerikleri ve süreleri de değişiklik göstermiştir. Tablo 1’de her sınav türünün en son uygulanan sınavlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1. Ortaöğretime Geçiş Sınavlarında Yer Alan Dersler ve Soru Dağılımları

2008 OKS		2013 SBS		2017 TEOG (2. Dönem Sınavı)		2022 LGS	
Dersler	Soru Sayısı	Dersler	Soru Sayısı	Dersler	Soru Sayısı	Dersler	Soru Sayısı
Türkçe	25	Türkçe	23	Türkçe	20	Türkçe	20
Matematik	25	Matematik	20	Matematik	20	Matematik	20
Fen ve Teknoloji	25	Fen ve Teknoloji	20	Fen Bilimleri	20	Fen Bilimleri	20
Sosyal Bilgiler	25	Sosyal Bilgiler	20	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	20	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10
		Yabancı Dil*	17	Yabancı Dil*	20	Yabancı Dil (İngilizce)	10
				Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	20	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10
Toplam	100	Toplam	100	Toplam	120	Toplam	90

*İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca

Ortaöğretime geçiş sınavlarında yer alan dersler ve soru dağılımları incelendiğinde soru sayılarının ve dağılımlarının yıllara göre farklılaştığı, fen ve teknoloji dersinin adının fen bilimleri olarak değiştiği, sosyal bilgiler dersinin yerine T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinin getirildiği, SBS, TEOG ve LGS sınavlarına yabancı dil, TEOG ve LGS sınavlarına din kültürü ve ahlak bilgisi sınavlarının eklendiği görülmektedir.

Ortaöğretime geçişte yapılan merkezî sınavlarda genel anlamda değişiklikler olmakla birlikte öğrencilerin bu sınavlarda başarılı olmalarının okuduğunu anlamaları ve kelime hazineleriyle doğrudan bağlantısı olduğu söylenebilir. Anlamaya dayalı alıcı dil becerilerinden olan okuma, bireyin sosyal hayatın bir gereği olarak başladığı öğrenim hayatında karşısına çıkan ilk temel öğrenme alanlarından biridir (Demir ve Demiriz, 2019, s. 39). Bireyin öğrenim hayatına başlamasıyla edinilen bu beceri yaşam boyu devam eder ve akademik başarı, kişisel gelişim, sosyal katılım, yurttaşlık gibi

birçok alan için oldukça önemli bir yere sahiptir. Yapılan pek çok araştırma matematik, sosyal bilgiler, fen ve teknoloji gibi derslerde başarılı olmanın okuduğunu anlama ile ilişkili olduğuna işaret etmektedir (Baş ve Şahin, 2012; Bayat, Şekercioğlu ve Bakır, 2014; García-Madruga, Vila, Gómez-Veiga, Duque ve Elosúa, 2014; Göktaş, 2010; Güngör, 2009; Karadayı-Atalar, 2019; Keskin-Deniz, 2013; Kıvrak, 2014; Kızgın, 2019; Obalı, 2009; Pinto, Martínez ve Jiménez-Taracido, 2016; Şen, 2015; Ural ve Ülper, 2013; Yıldız, 2013; Yılmaz, 2011). Nitekim Güzeller'in (2006) OKS sonuçları kullanılarak yapılan çalışmasında yalnızca Türkçe derslerinde değil, matematik ve fen bilimleri derslerinde de okuduğunu anlama becerisinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Aksoy'un (2017) çalışmasında, TEOG sınavı ile okuma alışkanlığı arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki olduğu, okuma alışkanlığı düzeyinin artmasıyla TEOG sınavı puanlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Özercan (2010) tarafından yapılan çalışmada da okuma stratejileri ve SBS sonuçları arasında önemli ölçüde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Okuduğunu anlama sürecinde birçok faktörün etkisi bulunmaktadır. Bu faktörlerin en önemlilerinden biri de kuşkusuz okuma metinlerinde yer alan kelimelerdir. Tompkins (2006), metin içerisinde anlaşılabilen her kelimenin okuduğunu anlamanın eksik ilerlemesine sebep olacağını, bu nedenle kelime hazinesinin okuduğunu anlama için bir zorunluluk olduğunu ifade etmiştir. TEOG sınavı sorularının okuma becerisiyle çözülebilen düzeylerine ilişkin Ceran ve Deniz (2015) tarafından yapılan çalışmada matematik dersi dışında kalan derslere ilişkin soruların cevaplanmasında okuma kazanımlarının etkili olduğu, soruların çoğunun derse ait bilgiye ve kazanımlara ihtiyaç duyulmadan yalnızca okuduğunu anlama ve kelime hazinesi ile çözülebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Metinlerde yer alan kelimelerin bazılarının kullanım sıklığı fazlayken bazılarının belirli bir alana özgü olması nedeniyle sıklığı daha azdır. Sözlü ya da yazılı dilde kelimelerin sayımı sonucunda bir kelimenin kaç kere kullanıldığının belirlenmesi, kelimenin diğer kelimelere oranla daha az ya da çok kullanıldığının sayısal olarak ortaya konması sözcüklerin kullanım sıklığı olarak tanımlanır (Göçen, 2016). Ülkemizde kelime sıklığına ilişkin önemli çalışmalar yapılmıştır. Ölker (2011a), ilk kelime sıklığı çalışmasının 1936 yılında Ömer Asım Aksoy tarafından yapıldığını belirtmiştir. Daha sonra kelime sıklığına ilişkin yapılan çalışmaların sayısı artmıştır (Çetinkaya, 2011; Çıplak, 2005; Çiftçi, 1991; Göz, 2003; Harit, 1971; Kılınçarslan, 2009; Ölker, 2011b). Ölker (2011b), kelime sıklığı çalışmalarının eğitim, psikoloji, işletme ve dil bilimi gibi birçok alanda kullanılmasının mümkün olduğunu belirtmiş ve zaman içinde yapılan çalışmaların dilin geçirdiği değişiklikleri ortaya çıkarabileceğini ifade etmiştir.

Bu bağlamda ilgili alanyazın incelendiğinde ortaöğretime geçişte uygulanan merkezî sınavların içerik ve bağlam (Mutlu ve Akgün, 2016), kazanımlar (Dalak, 2015; Karadeniz, Eker ve Ulusoy, 2015; Kaşıkçı, Bolat, Değirmenci ve Karamustafaoğlu, 2015) soruların gösterim türleri (Kurnaz

ve Yüzbaşıoğlu, 2013), konu dağılımı (Özel ve Taylan, 2007), paydaş görüşleri (Akman, 2017; Gündoğdu, Kızıltaş ve Çimen, 2010; İnceoğlu, 2015; Yener, 2016) gibi farklı yönlerden incelendiği ancak sınavlarda yer alan kelimelere ilişkin sınırlı sayıda çalışma bulunduğu anlaşılmıştır (Gökdemir, 2010; Kahraman, 2013). Konuya ilişkin olarak Gökdemir (2010) 2009 SBS’inde yabancı dil hariç, fen ve teknoloji, matematik, sosyal bilgiler ve Türkçe bölümlerinde bulunan tüm soru ve seçeneklerde yer alan kelimeleri kelime sıklıklarını dikkate alarak incelemiştir. Ancak yapılan çalışmaların güncel olmaması, tek bir sınav veya disiplin üzerinden yapılması, yalnızca kelimelerin incelenip harf, hece ve sınav süresi gibi değişkenlerin göz ardı edilmesi gibi nedenlerle ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda kelimeler açısından çeşitli değişkenlere göre yaşanan farklılıklar araştırılması gereken bir konu olarak görülmüştür. Bu bağlamda, araştırmanın amacı ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan harf, hece ve kelime sayıları ile en fazla tekrar eden kelimelerin dağılımını incelemektir. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan derslere göre harf, hece ve kelime sayıları nasıl dağılım göstermektedir?
2. Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavların türlerine göre harf, hece ve kelime sayıları nasıl dağılım göstermektedir?
3. Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan derslerde soru başına düşen harf, hece ve kelime sayıları nasıl dağılım göstermektedir?
4. Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan derslerde dakika başına düşen harf, hece ve kelime sayıları nasıl dağılım göstermektedir?
5. Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan derslere ilişkin en fazla tekrar eden kelimeler nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan kelimelerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda araştırma deseni betimsel olarak desenlenmiştir. Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan kelimeler, hece sayıları, harf sayıları ve en fazla tekrar etme durumları açısından incelenmiştir. Araştırmada doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Bryman (2014), doküman incelemesinin belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsayan bir araştırma yöntemi olduğunu belirtmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2006) ise doküman incelemesinin araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsadığını belirtmiştir. Bu çalışmada da

genel amaç çerçevesinde ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlar belirlenen kriterler açısından incelenmiştir.

Veri Kaynağı Seçimi

Araştırma verileri ortaöğretime geçişte uygulanan sınav kitapçıklarından elde edilmiştir. Sınav kitapçıklarına Millî Eğitim Bakanlığının internet adresinden (<https://www.meb.gov.tr/>) erişilmiştir.

Çalışmaya Dâhil Etme /Hariç Tutma Kriterlerinin Belirlenmesi

İncelenecek çalışmaların belirlenmesi için birtakım dâhil etme ve hariç tutma kriterleri belirlenmiştir. Bu kriterler şunlardır:

- ✓ Araştırmaya ortaöğretime geçişte uygulanan OKS, SBS, TEOG ve LGS sınavları dâhil edilmiş, diğer sınavlar hariç tutulmuştur.
- ✓ Araştırmaya bu sınavların en son yapılan uygulamaları (2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG ve 2022 LGS) ve 2018 LGS sınavı dâhil edilmiş, diğer sınavlar hariç tutulmuştur.
- ✓ Her sınavda ortak olan dört temel ders (Türkçe, matematik, fen ve teknoloji/fen bilimleri ile sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük) araştırma kapsamında ele alınmış diğer dersler kapsam dışı bırakılmıştır.

Verilerin Analizi

Sınavlarda yer alan kelimelerin analizinin yapılabilmesi için ilk olarak 2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS ve 2022 LGS soru kitaplarına erişim sağlanmıştır. Pdf formatındaki kitapçıklar ilk olarak Word formatına çevrilmiştir. Kitapçıklarda yer alan kapak, sayfa numarası, üst ve alt bilgi gibi gereksiz bilgiler ayıklanmış ardından salt sorular elde edilmiştir. Her bir derse ilişkin dosya MAXQDA 2020 programına yüklenmiştir. MAXQDA programı ile kelime frekans listeleri çıkarılmıştır (Şekil 1). İlk olarak listeden anlamsız olan kelime, ifade ve semboller ayıklanmış ve en fazla tekrar eden temel kelimeler belirlenmiştir. Türkçenin sondan eklemeli bir dil olması nedeniyle aynı köke ait kelimeler birleştirilerek frekans tabloları oluşturulmuştur. MAXQDA programı kullanılarak elde edilen veriler üzerinden Excel programı kullanılarak harf sayıları, hece sayıları ve kelime sayıları hesaplanmıştır.

	Sözcük	Sözcük uzunluğu	Frekans	%	Derece	Belgeler	Belgeler %
Σ	şekiller	8	31	3,44	1	1	100,00
Σ	uzaklığı	8	30	3,33	2	1	100,00
Σ	kenarı	6	18	2,00	3	1	100,00

Şekil 1. Verilerin MAXQDA programında tutulma şekli

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırmak amacıyla ilk olarak 2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS ve 2022 LGS soru kitapçıkları Word formatına çevrilmiş, gereksiz bilgiler ayıklanmış ve salt sorular elde edilmiştir. Araştırmada veri kaybının önüne geçilmesi amacıyla MAXQDA programından yararlanılmıştır. Veriler iki farklı araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve kodlayıcı güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Araştırmacılar arası güvenilirlik katsayısının .98 olduğu görülmüştür. Diğer taraftan çalışmanın yönteminin bütün basamakları ayrıntılı bir biçimde sunulmuştur.

Bulgular

Sınavlarda Yer Alan Derslere Göre Harf, Hece ve Kelime Sayıları Dağılımı

Ortaöğretime geçişte uygulanan 2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS ve 2022 LGS sınavlarının Türkçe, matematik, fen ve teknoloji/fen bilimleri ile sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük derslerine ilişkin soruları harf, hece, kelime ve toplam kelime bakımlarından ayrı ayrı incelenmiştir.

2008 yılı OKS'de yer alan derslere göre harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. 2008 Yılı OKS Harf, Hece ve Kelime Sayılarının Derslere Göre Dağılımları

<i>Dersler</i>	<i>Süre</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Toplam Kelime Sayısı</i>
Türkçe		25	6315	2710	539	1016
Matematik	120	25	2725	1171	184	471
Fen ve Teknoloji	dakika	25	6397	2748	412	1114
Sosyal Bilgiler		25	8362	3566	654	1266
Toplam		100	23799	10195	1789	3867

Tablo 2 incelendiğinde dört derse ait toplam 100 sorunun yer aldığı, soru sayılarının her derste eşit olduğu ve sınav süresinin 120 dakika olduğu görülmektedir. Derslere ait kelimelerin analizine göre en fazla harf, hece ve kelime sayısının sosyal bilgiler dersinde en az ise matematik dersinde olduğu, sosyal bilgiler dersinde matematik dersine oranla iki buçuk katından fazla kelime bulunduğu görülmektedir.

2013 yılı SBS'de yer alan derslere göre harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. 2013 Yılı SBS Harf, Hece ve Kelime Sayılarının Derslere Göre Dağılımları

<i>Dersler</i>	<i>Süre</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Toplam Kelime Sayısı</i>
Türkçe		23	8419	3596	702	1359
Matematik	120	20	2448	1077	177	409
Fen ve Teknoloji	dakika*	20	6562	2855	396	1103
Sosyal Bilgiler		20	6868	2930	548	1044
Toplam		83	24297	10458	1823	3915

* Bu süre tabloda yer alan dört ders ve 17 yabancı dil sorusu olmak üzere toplam 100 soruya verilen süredir.

Tablo 3 incelendiğinde dört derse ait toplam 83 sorunun yer aldığı, Türkçe dersi hariç soru sayılarının eşit olduğu, OKS sınavına göre soru sayılarının azaldığı, sınav süresinin yabancı dil dersi soruları ile birlikte 120 dakika olduğu görülmektedir. Derslere ait kelimelerin analizine göre en fazla harf, hece ve kelime sayısının Türkçe dersinde en az ise matematik dersinde olduğu, Türkçe dersinde matematik dersine oranla üç katından fazla kelime bulunduğu görülmektedir.

2017 yılı TEOG sınavında yer alan derslere göre harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. 2017 Yılı TEOG Sınavı Harf, Hece ve Kelime Sayılarının Derslere Göre Dağılımları

<i>Dersler</i>	<i>Süre</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Toplam Kelime Sayısı</i>
Türkçe	40	20	7022	3009	623	1112
Matematik	40	20	2310	1032	144	387
Fen Bilimleri	40	20	5643	2416	355	923
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	40	20	6055	2599	450	930
Toplam	160	80	21030	9056	1572	3352

Tablo 4 incelendiğinde dört derse ait toplam 80 sorunun yer aldığı, soru sayılarının her derste eşit olduğu, sınav süresinin ise her ders için 40 dakika olmak üzere toplam 160 dakika olduğu görülmektedir. Bu sınav türünde derslerin sınav sürelerinin ayrı olarak belirtildiği göze çarpmaktadır. Derslere ait kelimelerin analizine göre en fazla harf, hece ve kelime sayısının Türkçe dersinde en az ise matematik dersinde olduğu, Türkçe dersinde matematik dersine oranla yaklaşık üç katı kadar kelime bulunduğu görülmektedir.

2018 yılı LGS'de yer alan derslere göre harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. 2018 Yılı LGS Harf, Hece ve Kelime Sayılarının Derslere Göre Dağılımları

<i>Dersler</i>	<i>Süre</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Toplam Kelime Sayısı</i>	
Sözel	Türkçe	75	20	8413	3605	687	1364
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	dakika*	10	4520	1921	384	678
Sayısal	Matematik	60	20	4890	2109	271	850
	Fen Bilimleri	Dakika	20	8061	3438	502	1292
	Toplam	135	70	25884	11073	1844	4184

*Bu süre 10 yabancı dil ve 10 din kültürü ve ahlak bilgisi sorusu da dâhil olmak üzere toplam 50 soruya verilen süredir.

Tablo 5 incelendiğinde dört derse ait toplam 70 sorunun yer aldığı, T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük sınav sorularının sayısının düştüğü, sınav süresinin sözel ve sayısal dersler için ayrı ayrı belirtildiği, yabancı dil ve din kültürü ve ahlak bilgisi dersi soruları ile birlikte tüm sınav süresinin 135 dakika olduğu görülmektedir. Derslere ait kelimelerin analizine göre en fazla harf, hece ve kelime sayısının Türkçe dersinde, harf ve hece sayısının en az T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde,

kelime sayısının ise en az matematik dersinde olduğu görülmüştür. Harf ve hece sayısının T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde en az olmasının soru sayısının az olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

2022 yılı LGS’de yer alan derslere göre harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. 2022 Yılı LGS Harf, Hece ve Kelime Sayılarının Derslere Göre Dağılımları

<i>Dersler</i>	<i>Süre</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Toplam Kelime Sayısı</i>	
Sözel	Türkçe	75	20	7741	3286	1037	1770
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	dakika*	10	3843	1616	488	679
Sayısal	Matematik	60	20	3921	1684	521	1207
	Fen Bilimleri	dakika	20	7430	3159	910	1874
Toplam		135	70	22935	9745	2956	5530

*Bu süre 10 yabancı dil ve 10 din kültürü ve ahlak bilgisi sorusu da dâhil olmak üzere toplam 50 soruya verilen süredir.

Tablo 6 incelendiğinde dört derse ait kelimelerin analizine göre en fazla harf, hece ve kelime sayısı Türkçe dersinde iken, harf, hece ve kelime sayısının en az olduğu ders ise T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersidir. Bu sonucun T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinin soru sayısının az olmasından kaynaklandığı söylenebilir. T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinden sonra harf, hece ve kelime sayısının az olduğu diğer ders matematik dersidir.

Sınavların Türlerine Göre Harf, Hece ve Kelime Sayıları Dağılımı

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavların türlerine göre harf, hece ve kelime sayılarının nasıl bir dağılım gösterdiği incelenmiş ve dağılımlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Harf, Hece ve Kelime Sayılarının Sınav Türlerine Göre Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Toplam Soru Sayısı</i>	<i>Süre (dk)</i>	<i>Soru Başına Düşen Süre (dk)</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Toplam Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	100	120	1,2	23799	10195	1789	3867
2013 SBS	100	120*	1,2	24297	10458	1823	3915
2017 TEOG	80	160	2	21030	9056	1572	3352
2018 LGS	90	135**	1,5	25884	11073	1844	4184
2022 LGS	90	135**	1,5	22935	9745	2956	5530

*Bu süre dört temel ders (83 Soru) ve 17 yabancı dil sorusu olmak üzere toplam 100 soruya verilen süredir.

**Bu süre dört temel ders (70 soru) ile 10 yabancı dil ve 10 din kültürü ve ahlak bilgisi sorusu olmak üzere toplam 90 soruya verilen süredir.

Tablo 7 incelendiğinde harf, hece ve kelime sayısının en fazla 2018 ve 2022 LGS’de, en az ise 2017 TEOG sınavında olduğu görülmektedir. 2017 TEOG sınavında kelime sayısının az olmasının soru sayısının az olmasından kaynaklandığı söylenebilir. 2008 OKS ve 2013 SBS sınavlarında soru sayısı fazla olmasına rağmen en fazla kelime sayısının 2018 ve 2022 LGS’de olması son yıllarda yapılan sınavlarda daha fazla kelimeye yer verildiğinin bir göstergesidir. Soru başına düşen süreler incelendiğinde 2008 OKS ve 2013 SBS sınavlarında soru başına düşen süre 1,2 dakika, 2018 ve 2022

LGS’de soru başına düşen süre 1,5 dakika ve 2017 TEOG sınavında soru başına düşen süre 2 dakikadır.

Sınavlarda Yer Alan Derslerde Soru Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayıları

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda soru başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımı her ders için ayrı ayrı incelenmiştir. Bu doğrultuda ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda Türkçe sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Türkçe Sorularında Soru Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	25	6315	252,6	2710	108,4	1016	40,64
2013 SBS	23	8419	366,04	3596	156,34	1359	59,08
2017 TEOG	20	7022	351,1	3009	150,45	1112	55,6
2018 LGS	20	8413	420,65	3605	180,25	1364	68,2
2022 LGS	20	7741	387,1	3286	164,3	1770	88,5

Tablo 8’deki Türkçe dersi sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %66,53, ortalama hece sayısı %66,28, ortalama kelime sayısı %67,81 artış göstermiştir. 2022 yılında 2018 yılına göre ortalama harf ve hece sayısı azalma gösterirken ortalama kelime sayısı artış göstermiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda matematik sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Matematik Sorularında Soru Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	25	2725	109	1171	46,84	471	18,84
2013 SBS	20	2448	122,4	1077	53,85	409	20,45
2017 TEOG	20	2310	115,5	1032	51,6	387	19,35
2018 LGS	20	4890	244,5	2109	105,45	850	42,5
2022 LGS	20	3921	164,6	1684	84,2	1207	60,4

Tablo 9 incelendiğinde matematik dersi sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre; 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %124,3, ortalama hece sayısı %125,13, ortalama kelime sayısı %125,58 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018’e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında artış gözlenmiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda fen ve teknoloji/fen bilimleri sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10. Fen ve Teknoloji/Fen Bilimleri Sorularında Soru Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	25	6397	255,88	2748	109,92	1114	44,56
2013 SBS	20	6562	328,1	2855	142,75	1103	55,15
2017 TEOG	20	5643	282,15	2416	120,8	923	46,15
2018 LGS	20	8061	403,05	3438	171,9	1292	64,6
2022 LGS	20	7430	371,5	3159	157,9	1874	93,7

Tablo 10 incelendiğinde fen ve teknoloji/fen bilimleri dersi sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %57,52, ortalama hece sayısı %56,39, ortalama kelime sayısı %44,97 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018'e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında artış gözlenmiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Sosyal Bilgiler/T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Sorularında Soru Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	25	8362	334,48	3566	142,64	1266	50,64
2013 SBS	20	6868	343,4	2930	146,5	1044	52,2
2017 TEOG	20	6055	302,5	2599	129,95	930	46,5
2018 LGS	10	4520	452	1921	192,1	678	67,8
2022 LGS	10	3843	384,3	1616	161,6	679	67,9

Tablo 11'deki sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında soru başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %35,14, ortalama hece sayısı %34,67, ortalama kelime sayısı %33,89 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018'e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında az da olsa artış gözlenmiştir.

Sınavlarda Yer Alan Derslerde Dakika Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayıları

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda dakika başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımı her ders için ayrı ayrı incelenmiştir. Bu doğrultuda ortaöğretime geçişte uygulanan sınavların Türkçe dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12. Türkçe Sorularında Dakika Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Süre</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	30	6315	210,5	2710	90,3	1016	33,9
2013 SBS	27,6	8419	305	3596	130,3	1359	49,2
2017 TEOG	40	7022	175,6	3009	75,2	1112	27,8
2018 LGS	30	8413	280,4	3605	120,2	1364	45,5
2022 LGS	30	7741	258,0	3286	109,5	1770	59

Tablo 12 incelendiğinde Türkçe dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre; 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %33,20, ortalama hece sayısı %33,11, ortalama kelime sayısı %34,22 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018'e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında artış gözlenmiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavların matematik dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. Matematik Sorularında Dakika Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Süre</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	30	2725	90,8	1171	30	471	15,7
2013 SBS	24	2448	102	1077	44,9	409	17
2017 TEOG	40	2310	57,8	1032	25,8	387	9,7
2018 LGS	30	4890	163	2109	70,3	850	28,3
2022 LGS	40	3921	98	1684	42,1	1207	30,2

Tablo 13 incelendiğinde matematik dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %79,52, ortalama hece sayısı %134,33, ortalama kelime sayısı %80,25 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018'e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında artış gözlenmiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavların fen ve teknoloji/ fen bilimleri dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14. Fen ve Teknoloji/ Fen Bilimleri Sorularında Dakika Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Süre</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	30	6397	213,2	2748	91,6	1114	37,1
2013 SBS	24	6562	273,4	2855	119	1103	46
2017 TEOG	40	5643	141,1	2416	57,5	923	23,1
2018 LGS	30	8061	268,7	3438	114,6	1292	43,1
2022 LGS	40	7430	185,8	3159	78,9	1874	46,9

Tablo 14'teki fen ve teknoloji/ fen bilimleri dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre; 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %26,03, ortalama hece sayısı %25,11, ortalama kelime sayısı %16,17 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018'e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında artış gözlenmiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavların sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime sayılarının dağılımları Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15. Sosyal Bilgiler/T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Sorularında Dakika Başına Düşen Harf, Hece ve Kelime Sayısı Dağılımları

<i>Sınavlar</i>	<i>Süre</i>	<i>Harf Sayısı</i>	<i>Ortalama Harf Sayısı</i>	<i>Hece Sayısı</i>	<i>Ortalama Hece Sayısı</i>	<i>Kelime Sayısı</i>	<i>Ortalama Kelime Sayısı</i>
2008 OKS	30	8362	278,7	3566	118,9	1266	42,2
2013 SBS	24	6868	286,2	2930	122,1	1044	43,5
2017 TEOG	40	6055	151,4	2599	65	930	23,3
2018 LGS	15	4520	301,3	1921	128,1	678	45,2
2022 LGS	15	3843	256,2	1616	107,7	679	45,3

Tablo 15 incelendiğinde sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi sorularında dakika başına düşen harf, hece ve kelime analizlerine göre; 2008 yılından 2018 yılına ortalama harf sayısı %8,11, ortalama hece sayısı %7,74, ortalama kelime sayısı %7,11 artış göstermiştir. 2022 yılında harf ve hece ortalamasında 2018'e göre azalma görülürken ortalama kelime sayısında az da olsa artış gözlenmiştir.

Sınavlarda Yer Alan Derslere İlişkin En Fazla Tekrar Eden Kelimelerin Dağılımı

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda en fazla tekrar eden kelimeler her ders için ayrı ayrı incelenmiştir. Türkçe dersine ait en fazla tekrar eden kelimeler Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16. Türkçe Dersi En Sık Tekrar Eden Kelimeler

<i>Ders</i>	<i>2008 OKS</i>		<i>2013 SBS</i>		<i>2017 TEOG</i>		<i>2018 LGS</i>		<i>2022 LGS</i>			
	<i>Kelime</i>	<i>f</i>	<i>Kelime</i>	<i>f</i>	<i>Kelime</i>	<i>f</i>	<i>Kelime</i>	<i>f</i>	<i>Kelime</i>	<i>F</i>		
TÜRKÇE	Cümle	15	Parça	12	Cümle	15	Metin	17	Kitap	28	Şehir	4
	Anlam	11	Cümle	10	Metin	14	Cümle	14	İnsan	23	Biçim	3
	Kelime	8	Düşünce	10	Kitap	13	Kitap	12	Roman	19	Dünya	3
	Başarı	7	Metin	8	Eser	9	Teknoloji	10	Metin	17	Eser	3
	Oyun	5	Hayat	6	Yaşam	6	Bağımlılık	6	Bölge	17	Konu	3
	Sözcük	5	Konu	6	Dünya	5	Düşünce	6	Yazar	16	Parça	3
	Duygu	4	Bilgi	4	Okur	5	Kelime	6	Anlatım	15	Sahne	3
	Düşünce	4	Dostluk	4	Orman	5	Geri dönüşüm	5	Okuma	15	Sanat	3
	Parça	4	Oluş	4	Hayat	4	Hayat	5	Cümle	14	Şair	3
	Anadolu	3	Sözcük	4	Anlam	3	Hikâye	5	Şiir	12		
	Anlam	3	Şair	4	Benzetme	3	Anlatım	4	Ülke	11		
	Kitap	3	Toplum	4	Doğa	3	Bilge	4	Zaman	9		
	Paragraf	3	Anlatım	3	Düşünce	3	Sanat	4	Anlam	8		
			Değer	3	Hayal	3	Uzay	4	Sevgi	8		
			Kelime	3	İstek	3	Yaşam	4	Hayat	7		
			Medrese	3	Kişiselleştirme	3	Anlam	3	Düşünce	5		
			Paragraf	3	Kitabe	3	Çevre	3	Sözcük	5		
			Yargı	3	Kuşak	3	Dil	3	Tür	5		
					Okuma	3	Eğitim	3	Cümle	4		
					Yazı	3	Eleştiri	3	Fiil	4		
						Proje	3	Sergi	4			

*3 ve daha fazla tekrar eden kelimeler listelenmiştir.

Tablo 16 incelendiğinde Türkçe dersinde 2008 OKS'de en fazla "cümle, anlam", 2013 SBS'de en fazla "parça, cümle, düşünce", 2017 TEOG'da en fazla "cümle, metin, kitap", 2018 LGS'de ise en fazla "metin, cümle, kitap, çocuk, teknoloji" ve 2022 LGS'de "kitap, insan, roman, metin, bölge, yazar, anlatım, okuma, cümle, şiir, ülke" kelimelerinin tekrar ettiği görülmektedir. Bu kelimelerin frekanslarının 10 ile 28 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bütün sınavlarda ortak kullanılan kelimeler

olmakla birlikte en sık kullanılan kelime “cümle” kelimesidir. Ayrıca kelime çeşidinin ve frekanslarının özellikle 2022 LGS’de arttığı görülmüştür.

Matematik dersine ait en fazla tekrar eden kelimeler Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Matematik Dersi En Sık Tekrar Eden Kelimeler

Ders	2008 OKS		2013 SBS		2017 TEOG		2018 LGS		2022 LGS					
	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f				
MATEMATİK	Santimetre	14	Santimetre	18	Santimetre	10	Alan	16	Dik	4	Şekil	31	Zemin	8
	Uzunluk	13	Uzunluk	13	Üçgen	7	Metrekare	14	Doğal sayı	4	Uzaklık	30	Çarpan	7
	Sayı	12	Üçgen	9	Eksen	5	Sayı	14	Eşit	4	Kenar	18	Doğru	7
	Bölge	9	Kenar	6	Kenar	5	Santimetre	12	Kütle	4	Sayı	17	Grafik	7
	Dikdörtgen	5	Alan	5	Saat	5	Tablo	11	Lira	4	Toplam	14	Küp	7
	Kenar	5	Kare	5	Uzunluk	5	Dikdörtgen	10	Taban	4	Miktar	13	Üçgen	7
	Toplam	5	Doğru	4	Matematik	4	Bölüm	9	Üçgen	4	Birim	12	Açı	6
	Alan	4	Çap	3	Doğru	3	Kare	9	Blok	3	Nokta	11	Hacim	6
	Koordinat	3	Dik	3	Doğru parçası	3	Toplam	9	Grafik	3	Çizgi	10	Dikdörtgen	5
	Metre	3	Lira	3	Cebirsel	3	Uzunluk	9	Gram	3	Kare	10	Köşe	5
	Lira	3	Saat	3	Denklem	3	Para	8	Köşegen	3	Alan	9	Litre	5
			Yaş	3	Grafik	3	Kenar	8	Tam sayı	3	Parça	9	Ölçü	5
			Yükseklik	3	Metre küp	3	Metre	7			Adet	8	Santimetre	5
			Doğru Parçası	3	Zaman	3	Birim	6			Biçim	8	Daire	4
			Eksen	3			Cisimlerin yüzü	4			Bölge	8	Gram	4
												Eğitim		3

*3 ve daha fazla tekrar eden kelimeler listelenmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde matematik dersinde 2008 OKS’de en fazla “santimetre, uzunluk, sayı”, 2013 SBS’de en fazla “santimetre, uzunluk”, 2017 TEOG’da en fazla “santimetre”, 2018 LGS’de en fazla “alan, metrekare, sayı, santimetre, tablo, dikdörtgen” 2022 LGS’de ise en fazla “şekil, uzaklık, kenar, sayı, toplam, miktar, birim, nokta, çizgi kare” kelimelerinin tekrar ettiği görülmektedir. Bu kelimelerin frekanslarının 10 ile 31 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bütün sınavlarda ortak kullanılan kelimeler olmakla birlikte en sık kullanılan kelime “santimetre” kelimesidir. Ayrıca kelime çeşidinin ve frekanslarının özellikle 2018 ve 2022 LGS’de arttığı görülmüştür.

Fen ve teknoloji/fen bilimleri dersine ait en fazla tekrar eden kelimeler Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Fen Bilimleri Dersi En Sık Tekrar Eden Kelimeler

Ders	2008 OKS		2013 SBS		2017 TEOG		2018 LGS		2022 LGS					
	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f				
FEN BİLİMLERİ	Gaz	14	Nem	4	Bitki	14	Sıcaklık	18	Bitki	26	Su	38	DNA	7
	Sıcaklık	13	Elektron	3	Ses	13	Sıvı	13	Deprem	10	Levha	30	Düzenek	7
	Bitki	12	Baz	3	Canlı	10	Bitki	9	Sıcaklık	10	Bitki	28	Karbondioksit	7
	Hız	11	Direnç	3	Isı	9	Atık	8	Düzenek	9	Çözelti	26	Sıcaklık	7
	Devre	10	Düzlem aynası	3	Deprem	8	Isı	8	Petrol	9	Hız	24	Elektriksel	6
	Sıvı	10	Isı	3	Cisim	7	Canlı	7	Saf madde	7	Sıvı	23	Alan	5
	Hacim	9	Nem	4	Düzenek	7	Bağ	6	Isı	6	Gözlem	22	Döl	5
	Kütle	9	Elektron	3	Ağırlık	5	Genetik	6	Ses	6	Ortam	18	Fotosentez	5
	Madde	9	Baz	3	Akım	5	Madde	6	Sıvı	6	Tohum	18	Işık	5
	Cisim	8	Direnç	3	Atık	5	Yük (elektrik)	6	Elektroskop	5	Deney	16	Kuşak	5
	Vücut	8	Düzlem aynası	3	Atom	5	Beslenme	5	Madde	5	Renk	16	Metal	5
	Kuvvet	7	Isı	3	Bağ	5	Ses	5	Yük (elektrik)	5	Element	14	Periyodik	5
	Asit	7	Işık	3	Çözelti	5	Çevre	4	Deney	4	Baz	13	Turnusol	5
	Uzunluk	7	Etçil	3	Devre	5	Elektrik	4	Enerji	4	Silindir	12	Amonyak	4
	Çözelti	6	Otçul	3	Madde	5	Işık	4	Bilim	3	Elektron	12	Asit	4
	Enzim	6	Miknatis	3	Termometre	5	Saf madde	4	Fay	3	Isı	11	Atmosfer	4
	Karışım	6	Sürtünme	3	pH	4	Atom	3	Gen	3	Ağırlık	11	Derinlik	4

Zaman	5	Kaynak	4	Bakteri	3	Hipotez	3	Basınç	11	Kütle	4
Düzenek	5	Mayalanma	4	Biyoteknoloji	3	Katı	3	Çubuk	11	Zemin	4
Tepkime	5	Gen	3	Elektriklenme	3	Kuvvet	3	Katı	11	Atom	3
Atom	4	Elektron	3	Element	3	Uzay	3	Yük	11	Birim	3
Fotosentez	4	Enerji	3	Fotosentez	3	Zaman	3	Küre	10	Cisim	3
		Kromozom	3	Katı	3			Tür	10	Denge	3
		Sıcaklık	3	Tohum	3			Nokta	9	Hücre	3
		Üreme	3					Bölge	8	Karbon	3
								Gen	8	Kuvvet	3
								Tüp	8	Molekül	3
								Besin	7		

*3 ve daha fazla tekrar eden kelimeler listelenmiştir.

Tablo 18 incelendiğinde fen ve teknoloji/fen bilimleri dersinde 2008 OKS’de en fazla “gaz, sıcaklık, bitki, hız, devre, sıvı”, 2013 SBS’de en fazla “bitki, ses, canlı, ısı, deprem, cisim”, 2017 TEOG’da ise en fazla “sıcaklık, sıvı, bitki”, 2018 LGS’de en fazla “bitki, deprem, sıcaklık” ve 2022 LGS’de “su, levha, bitki, çözelti, hız, sıvı, gözlem, ortam, tohum, deney, renk, element, baz, silindir, elektron, ısı, ağırlık, basınç, çubuk, katı, yük, küre, tür” kelimelerinin tekrar ettiği görülmektedir. Bu kelimelerin frekanslarının 10 ile 38 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bütün sınavlarda ortak kullanılan kelimeler olmakla birlikte en sık kullanılan kelimeler “bitki”, “sıvı” ve “sıcaklık” kelimeleridir. Ayrıca kelime çeşidinin ve frekanslarının özellikle 2022 LGS’de arttığı görülmüştür.

Sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersine ait en fazla tekrar eden kelimeler Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. Sosyal Bilgiler/T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi En Sık Tekrar Eden Kelimeler

Ders	2008 OKS		2013 SBS		2017 TEOG		2018 LGS		2022 LGS	
	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f
Sosyal Bilgiler/T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	Ülke	16	Savaş	13	Atatürk	11	Türk	11	Savaş	30
	Devlet	11	Türkiye	13	Millet	11	Atatürk	12	Devlet	15
	Hak	10	İsyan	8	İnkılap	10	Millet	10	Millet	12
	Toplum	10	Millet	8	Türk	10	Milli	8	Türk	10
	Anadolu	9	Türk	8	Halk	8	Türkiye	8	Birlik	9
	Osmanlı	8	Politika	7	Kanun	8	Ekonomi	6	TBMM	8
	Dağ	7	Devlet	6	Eğitim	7	Savaş	6	Milli	8
	Ekonomik	7	Eşitlik	6	Ekonomi	7	Nüfus	4	İlke	7
	Tarım	7	Atatürk	5	İlke	7	Olimpiyat	4	Kadın	5
	Nüfus	6	Ülke	5	Milli	7	Antlaşma	3	Osmanlı	5
	Sanayi	9	Avrupa	4	TBMM	7	Devlet	3	Bakan	4
	Ticaret	5	Cumhuriyet	4	Atatürkçülük	5	Egemenlik	3	Berberlik	4
	Turizm	5	Egemenlik	4	Bayrak	5	Meclis	3	Dünya	4
	Türk	5	İlke	4	Darülfünun	5	Osmanlı	3	Hak	4
	Askeri	4	Kanun	4	Cumhuriyetçilik	4	Paşa	3	Hükümet	4
	Eğitim	4	Vatandaş	4	Meclis	4	Politika	3	Seçim	4
	Müslüman	4	Antlaşma	3	Medeni Kanun	4	Sosyal	3	Anadolu	3
	Siyasi	4	Bağımsızlık	3	Savaş	4	Ülke	3	Antlaşma	3
	Üretim	4	Demokrasi	3	Askeri	3			Askeri	3
	Atatürk	3	Din	3	Bağımsızlık	3			Atatürk	3
Çocuk Hakları	3	Dünya	3	Devlet	3			Barış	3	
Din	3	Halkçılık	3	Egemenlik	3			Cephe	3	
Kanun	3	Hukuk	3	Eşitlik	3			Egemenlik	3	
Milli	3	İşgal	3	Hükümet	3			Hâkimiyet	3	
Savaş	3	Laiklik	3	Kültür	3			Ordu	3	
Sözleşme	3	Milli	3	Parti	3			Politika	3	
Turist	3	Seçim	3	Siyasi	3			Tarih	3	
Vakıf	3			Taarruz	3			Türkiye	3	
Vatandaş	3							Zafer	3	

*3 ve daha fazla tekrar eden kelimeler listelenmiştir.

Tablo 19 incelendiğinde sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde 2008 OKS’de en fazla “ülke, devlet, hak, toplum”, 2013 SBS’de en fazla “Türkiye, savaş”, 2017 TEOG’da en fazla “Atatürk, millet, inkılap, Türk”, 2018 LGS’de en fazla “Türk, millet” 2022 LGS’DE “savaş, devlet, millet, Türk” kelimelerinin tekrar ettiği görülmektedir. Bu kelimelerin frekanslarının 10 ile 30 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bütün sınavlarda ortak kullanılan kelimeler olmakla birlikte en sık kullanılan kelimeler “Türk”, “savaş” ve “Atatürk” kelimeleridir. Kelime sıklığı bakımından 2022 LGS’de artış görülmekle birlikte kelime çeşidi bakımından 2018 LGS hariç neredeyse bütün sınavların aynı olduğu söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretime geçiş sınavlarının (OKS, SBS, TEOG, LGS) kelime sayıları ve sıklıkları bakımından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda (2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS ve 2022 LGS) yer alan kelimeler, hece sayıları, harf sayıları ve en fazla tekrar etme durumları açısından incelenmiştir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan derslere ait kelimelerin analizine göre, harf, hece ve kelime sayısının en fazla 2018 ve 2022 LGS’de, en az ise 2017 TEOG sınavında olduğu görülmektedir. Harf, hece ve kelime sayısının en az TEOG sınavında olması soru sayısının diğer sınavlardan daha az olmasıyla ilişkilendirilebilir. Bu durum göz önüne alındığında son yıllarda yapılan sınavlarda daha fazla kelimeye yer verildiği söylenebilir. Ancak bu çalışmada 2013 yılı SBS’de 3915 kelime bulunurken Gökdemir (2010) tarafından yapılan çalışmada, 2009 SBS’sinde 8. sınıf düzeyinde 4508 kelime bulunmuştur. Bu nedenle, sınavlardaki kelime sayılarında yıllar içerisinde artış ve azalışların olduğu da söylenebilir. 2008 OKS ve 2013 SBS sınavlarında soru sayısı fazla olmasına rağmen en fazla kelime sayısının 2018 ve 2022 LGS’de olması son yıllarda yapılan sınavlarda daha fazla kelimeye yer verildiğinin bir göstergesidir. 2018 ve 2022 yıllarında yapılan LGS sınavlarında kelimelerin diğer yıllara göre artmasının soruların niteliğini etkilediği düşünülmektedir. Biber, Tuna, Uysal ve Kabuklu (2018) tarafından yapılan çalışmada örnek LGS soruları için matematik öğretmenleri; sınavlardaki örnek soruların ezbere yöneltmeyen, bilginin kullanılmasını sağlayan, yorum gerektiren ve TEOG sorularına göre daha ayırt edici sorular olduğunu ifade etmişlerdir. Güler, Arslan ve Çelik (2019) tarafından yapılan benzer bir çalışmada öğretmenlerin, 2018 yılında uygulanan LGS sorularının niteliği bağlamında olumlu görüşlerde buldukları ifade edilmiştir. Diğer taraftan, en fazla harf, hece ve kelime sayısının 2008 yılı OKS’de sosyal bilgiler dersinde; 2013 yılı SBS, 2017 yılı TEOG, 2018 ve 2022 yılı LGS’de ise Türkçe dersinde olduğu görülmüştür. Yine sınavlarda yer alan derslere ait kelimelerin analizine göre en az harf, hece ve kelime sayısının 2008 yılı OKS, 2013 yılı SBS ve 2017 yılı TEOG sınavlarında matematik dersinde olduğu; 2018 ve 2022 yılı LGS’de ise soru

sayısının az olması nedeniyle T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde olduğu görülmüştür. Genel olarak harf, hece ve kelime sayılarının en fazla sözel en az ise sayısal derslerde olduğu söylenebilir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda soru başına düşen süreler incelendiğinde, 2008 OKS ve 2013 SBS sınavlarında soru başına düşen sürenin 1,2 dakika, 2018 ve 2022 LGS’de 1,5 dakika, 2017 TEOG sınavında ise 2 dakika olduğu tespit edilmiştir. Kelime sayısı bakımından 2017 TEOG sınavında daha az kelime yer almasına karşın soru başına daha fazla süre tanındığı görülmektedir. Yapılan araştırmalarda öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre TEOG sınav süresinin öğrenciler için yeterli olduğu belirtilmektedir (Erol, 2016; Özkan, Satıcı ve Güvendir, 2016). Kelime sıklığı bakımından daha zengin olmasına rağmen soru başına daha az süre tanınan 2018 ve 2022 LGS sınavlarının öğrenciler açısından olumsuz bir durum yaratabileceği düşünülmektedir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda yer alan derslerde soru başına düşen kelime sayılarının 2008 yılından 2018 yılına tüm derslerde belirli oranda artış gösterdiği görülmüştür. Sınavlarda yer alan derslerde soru başına düşen ortalama kelime sayısının 2008 yılından 2018 yılına; Türkçe dersinde %67,81, matematik dersinde %125,58, fen bilimleri dersinde %44,97 ve T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde ise %33,89 oranında artış gösterdiği belirlenmiştir. 2018 yılında uygulanan sınavda matematik dersi kelime sıklığı ciddi bir artış göstermiştir. Diğer taraftan, dakika başına düşen kelime sayılarının da 2008 yılından 2018 yılına yine tüm derslerde belirli oranda artış gösterdiği görülmüştür. Sınavlarda yer alan derslerde dakika başına düşen ortalama kelime sayısının 2008 yılından 2018 yılına; Türkçe dersinde %34,22, matematik dersinde %80,25, fen bilimleri dersinde %16,17 ve T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde ise %7,11 oranında artış gösterdiği belirlenmiştir. Soru başına düşen kelime sayısındaki artışa benzer olarak dakika başına da en fazla matematik dersinde artış yaşanmıştır. Bu durum bize 2018 LGS sınavı Matematik dersinde önceki yıllara göre daha fazla söz varlığı unsuru olduğunu göstermektedir. LGS sınavına ilişkin öğretmenler, LGS’nin matematik sorularının, üniversiteye giriş sınavı olan Temel Yetenek Testinden (TYT) daha zor oluşu, matematik sorularının uzun olduğu, akıl yürütme ve muhakemeye dayalı olduğu, öğrencilerin soruları anlayamadıkları için çözemedikleri şeklinde görüş bildirmişlerdir (Pura, 2020). MEB (2018) tarafından açıklanan 2018 LGS raporunda ise öğrencilerin en düşük başarıyı 6,99 ortalama ile matematik testinde gösterdiği belirtilmiştir. MEB’in (2018, 2019) LGS’ye ilişkin yayınladığı raporlara göre 2018 yılında öğrencilerin %42,89’unun, 2019 yılında ise %40,28’inin matematik sorularını boş bıraktığı ifade edilmektedir. 2019 yılında çözüm olarak 60 dakika olan sayısal alan sınav oturum süresi 20 dakika uzatılarak 80 dakikaya çıkarılsa da öğrencilerin önemli bir oranı matematik sorularını boş bırakmaya devam etmiştir. Matematik sorularının boş bırakılmasına yönelik olarak dakika başına düşen kelime sayısındaki artışın bu durumun nedenlerinden biri olabileceği düşünülmektedir.

Ortaöğretime geçişte uygulanan sınavlarda derslere ait en fazla tekrar eden temel kelimeler belirlenmiştir. Türkçe dersinde “metin, cümle, parça, kitap, anlam, düşünce, teknoloji” kelimelerinin, matematik dersinde “santimetre, alan, metrekare, sayı, uzunluk, tablo, dikdörtgen” kelimelerinin, fen ve teknoloji/fen bilimleri dersinde sırasıyla “bitki, sıcaklık, gaz, ses, sıvı” kelimelerinin ve sosyal bilgiler/T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde “ülke, Türkiye, savaş, devlet, Atatürk, millet, Türk, İnkılap, hak, toplum” kelimelerinin en fazla tekrar ettiği tespit edilmiştir. En fazla tekrar eden kelimeler her dersin konu alanına özgü kelimelerdir. Sınavlar arasında ortak olarak kullanılan kelimeler olmakla birlikte her sınav yılında farklı kelimelerin yer aldığı da görülmüştür. Nitekim Kahraman’ın (2013) çalışmasında, fen ve teknoloji dersi ünitelerinde yer alan anahtar kavramlarının bazılarının 2012-2008 yılları arasında incelenen SBS’de kullanım sıklığına sahip olmadığı, bazılarının her yıl kullanıldığı, bazılarının ise belli yıllarda kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan 2018 ve 2022 LGS matematik sınavlarında grafik, şekil ve tablo kelimelerinin sık kullanıldığı göze çarpmaktadır. Bu kelimelerin artması matematik sınavlarında görsel öğelerin arttığı şeklinde yorumlanabilir. Konuya ilişkin olarak Kablan ve Bozkuş (2021) tarafından yapılan LGS matematik problemlerine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelendiği araştırmada, matematik öğretmenleri matematik problemlerinde tablo, grafik ve günlük hayata ilişkin görsellere yer verildiğini ifade etmişlerdir. Benzer şekilde ilkökul sekizinci sınıf öğrencileri de matematik problemlerinde görsel, tablo, grafik, örnek formül vb. gibi farklı temsillerin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Kelime insan zihninde anlamlanan, farklı obje ve olguların değişebilen ortak özelliklerini temsil eden bilgi formu olarak tanımlanmaktadır (Ülgen, 2004). Öğrencilerin zihinsel bir anlamlandırma sürecini gerektirmesi açısından sınavlarda yer alan kelimeler öğrencilerin performansını etkileyebilmektedir. Bu bağlamda öğrencilere bu kelimelerin öğretiminin etkili bir biçimde gerçekleştirilmesinin sınav performansı üzerinde olumlu etki göstereceği düşünülmektedir.

Araştırma sonuçlarından ve elde edilen bulgulardan yola çıkılarak birtakım önerilerde bulunulmuştur. Öncelikle Millî Eğitim Bakanlığına yönelik olarak, sınavlarda soru başına tanınan sürenin kelime sıklığı göz önünde bulundurularak ayarlanması ve ders kitaplarında daha fazla kelime çalışmalarına yer verilmesi önerilmektedir. Öğretmenlere yönelik olarak ise, akademik başarı için oldukça önemli olan kelime hazinesini geliştirmeye dönük sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere yer vermeleri gerektiği söylenebilir. Öğrencilerin özellikle sosyal bilgiler, fen bilimleri, matematik gibi derslerde yeni karşılaştıkları kelimeleri anlamakta zorluk çekebilecekleri bir gerçektir. Öğretmenler, öğrencilerin içerik alanı ders kitaplarını daha etkili bir şekilde anlamaları ve başarılı olmaları için öğretim zamanının bir kısmında dersin konu alanına özgü kavram ve kelimelere yönelik etkinliklere yer vermelidir. Öğrencilerle düzenli kelime çalışmaları yaparak öğrencilerin öğrendikleri kelimeleri

günlük hayatta ve diğer derslerde kullanmalarını teşvik etmelidir. Kelime bilgisi, temel dil becerileri için son derece önemlidir. Özellikle kelime bilgisinin genişliği ve derinliği, okuma becerisi için önemli bir faktördür. Bu nedenle, kelime öğretiminin kalıcı olması amacıyla belirli bir konu alanına özgü kelimelerin bulunduğu okuma metinleri oluşturulmalı ve kelimelerin birbirleriyle olan ilişkileri bağlam içinde sunulmalıdır. Bu sayede, öğrencilerin kelimelerin anlamlarını bağlamdan yola çıkarak öğrenmeleri sağlanmalıdır.

Kaynaklar

- Akman, O. (2017). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavlarına ilişkin 9. sınıf öğrencilerinin görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Aksoy, T. (2017). Okuma alışkanlığının temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sınavına etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4), 571-588.
- Baş, G. & Şahin, C. (2012). İlköğretim öğrencilerinin okuma tutumları, yazma eğilimleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 7(3), 555-572.
- Bayat, N., Şekercioğlu, G., & Bakır, S. (2014). Okuduğunu anlama ve fen başarısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 457-466.
- Biber, A. Ç., Tuna, A., Uysal, R. & Kabuklu, Ü. N. (2018). Liselere geçiş sınavının örnek matematik sorularına ve yeni sınav sistemine dair destekleme ve yetiştirme kursu matematik öğretmenlerinin görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi*, 6(2), 63-80.
- Bryman, A. (2004). *Social research methods* (8. b.). New York: Oxford University.
- Ceran, D. & Deniz, K. (2015). TEOG sınavı sorularının okuma becerisiyle çözülebilme düzeyi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(2), 92-109.
- Çelik, Z. (2011). 2000'li yıllarda Türk eğitim sisteminin genel görünümü. B. S. Gür (Ed.), *Türkiye'de eğitim içinde* (s. 17-76). İstanbul: Meydan.
- Çetinkaya, F. Ç. (2011). *İlköğretim 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin kelime kullanım sıklıkları üzerine bir araştırma*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çıplak, M. (2005). *Uşak merkez ilköğretim 5., 8. ve 11. sınıflarının yazılı kelime hazinesinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çiftçi, M. (1991). *Bir grup yükseköğrenim öğrencisi üzerinde kelime serveti araştırması*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Dalak, O. (2015). *TEOG sınav soruları ile 8. sınıf öğretim programlarındaki ilgili kazanımların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Demir, S. & Demiriz, H. N. (2019). Okuma eğitimi ve sözcük öğretimi. A. Okur & G. Göçen (Ed.), *Türkçenin sözcük öğretimi içinde* (s. 39-63). Ankara: Pegem Akademi.
- Erol, H. (2016). TEOG sınavı TC inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularına ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(57), 548-567.
- García-Madruga, J. A., Vila, J. O., Gómez-Veiga, I., Duque, G., & Elosúa, M. R. (2014). Executive processes, reading comprehension and academic achievement in 3th grade primary students. *Learning and Individual Differences*, 35, 41-48.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gökdemir, F. (2010). *Seviye belirleme sınavının söz varlığı açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Göktaş, Ö. (2010). *Okuduğunu anlama becerisinin ilköğretim ikinci kademe matematik dersindeki akademik başarıya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Göz, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Güler, M., Arslan, Z. & Çelik, D. (2019) Liselere Giriş Sınavına ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşleri. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 337-363.
- Gündoğdu, K., Kızıldaş, E. & Çimen, N. (2010). Seviye belirleme sınavına (SBS) ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri (Erzurum il örneği). *İlköğretim Online*, 9(1), 316-330.
- Güngör, E. (2009). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığı ile Türkçe dersi akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Güzeller, C. (2006). Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme sınavının Türkçe dil yeterlilikleri açısından modellenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 403-412.
- Harit, Ö. (1971). *Samsun ve Ankara illerinin 6-7 yaş çocuklarında kelime hazinesi araştırması*. Ankara: MEB Planlama, Araştırma ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı.
- İnceoğlu, S. (2015). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavının matematik öğretmenleri ve sekizinci sınıf öğrencileri tarafından değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kablan, Z. & Bozkus, F. (2021). Liselere giriş sınavı matematik problemlerine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 211-231.

- Kahraman, E. (2013). *6. 7. ve 8. sınıf Fen ve Teknoloji derslerinde yer alan kavramların öğretmen kılavuzu kitapları, ders kitapları, öğrenci çalışma kitapları ve seviye belirleme sınavı analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Karadayı-Atalar, Ü. B. (2019). *Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisi ile akademik başarısı arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Karadeniz, O., Eker, C. & Ulusoy, M. (2015). TEOG sınavındaki T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların kazanım temelli olarak değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 115-134.
- Kaşıkcı, Y., Bolat, A., Değirmenci, S. & Karamustafaoğlu, S. (2015). İkinci dönem TEOG sınavı fen ve teknoloji sorularının bazı kriterlere göre değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 225-232.
- Keskin-Deniz, M. (2013). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinde okuduğunu anlama becerisi ile matematik dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kılınçarslan, B. (2009). *Orhan Veli'nin şiirlerinde kelime sıklığı üzerine bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kıvrak, Y. (2014). *Okuma anlamadaki başarının matematik başarısına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kızgın, A. (2019). *Okuma motivasyonu ve okuduğunu anlamının akademik başarıya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kurnaz, M. A. & Yüzbaşıoğlu, M. K. (2013). Ortaöğretim kurumlarına giriş sınav sorularının bazı gösterim türleri arasındaki geçişler açısından incelenmesi. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 2(2), 267-279.
- Kutlu, Ö. & Karakaya, İ. (2007). Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavında kullanılan testlerin faktör yapılarının belirlenmesine ilişkin bir araştırma. *İlköğretim Online*, 6(3), 397-410.
- Mart, M. T. (2014). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemi (TEOG) sınavlarına ilişkin öğretmen görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Miles, M. & Huberman, A. (1984). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Beverly Hills: Sage.
- MEB. (2006) Millî eğitim bakanlığı merkezî sistem sınav yönergesi. *Tebliğler Dergisi*, 2584.
- MEB. (2018) Liselere geçiş sistemi merkezi sınavla yerleşen öğrenci performansı. *Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi*, 3. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_12/17094056_2018_lgs_rapor.pdf sayfasından erişilmiştir.

- MEB. (2019) Ortaöğretim kurumlarına ilişkin merkezi sınav. *Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi*, 7. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_06/24094730_2019_Ortaogretim_Kurumlarına_Ilişkin_Merkezi_Sınav.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Mutlu, Y. & Akgün, L. (2016). 1998-2013 SBS-OKS sınav sorularının matematik okuryazarlığı ekseninde içerik ve bağlam yönünden değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 11(3), 1769-1780.
- Obalı, B. (2009). *Öğrencilerin fen ve teknoloji akademik başarılarıyla Türkçede okuduğunu anlama ve matematik başarıları arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Ölker, G. (2011a). Sözlük türleri ve kelime sıklığı sözlüğü üzerine. *Dil Araştırmaları*, 9(9), 45-60.
- Ölker, G. (2011b). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü (1945-1950 Arası)*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özel, A. & Taylan, M. (2007). OKS Coğrafya sorularının ilköğretim coğrafya konularına göre dağılımının incelenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 16, 43-52.
- Özercan, M. G. (2010). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin kullandığı öğrenme ve okuma stratejilerinin seviye belirleme sınav sonuçlarıyla karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özkan, Y. Ö., Satıcı, D. K. & Güvendir, M. A. (2016). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sınavının uygulama koşullarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(6), 1160-1180.
- Pinto, N. S., Martínez, A. I. M., & Jiménez-Taracido, L. (2016). Learning strategies, reading comprehension and academic achievement in Secondary Education. *Psicología Escolar e Educativa*, 20, 447-456.
- Pura, B. (2020). *Ortaöğretime geçiş sistemi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Şen, M. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin serbest zaman okuma alışkanlıklarının sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Tompkins, G. E. (2006). *Literacy for the 21st century: A balanced approach*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Ural, A. & Ülper, H. (2013). İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının matematiksel modelleme ile okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Journal of Theoretical Educational Science*, 6(2), 214-241.
- Uzoğlu, M., Cengiz, E. & Daşdemir, İ. (2013). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin seviye belirleme sınavı (SBS)'nda yapılan değişiklikler ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 77-86.

- Ülgen, G. (2004). *Kelime geliştirme*. Ankara: Nobel.
- Yener, M. (2016). *Fen bilimleri öğretmenlerinin temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı (TEOG) hakkındaki tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. b.). Ankara: Seçkin.
- Yıldız, M. (2013). Okuma motivasyonu, akıcı okuma ve okuduğunu anlamanın beşinci sınıf öğrencilerinin akademik başarılarındaki rolü. *Electronic Turkish Studies*, 8(4), 1461-1478.
- Yılmaz, M. (2011). İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama seviyeleri ile Türkçe, matematik, sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerindeki başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29, 9-14.

Extended Summary

Exams have an important place in education systems and are important turning points that shape the future of students. Today, central exams are used to ensure the transition of students between levels. In our country, there are central exams conducted by the Ministry of National Education (MEB) for transition to secondary education and by the Measuring, Selection and Placement Center (ÖSYM) for transition to higher education institutions (Kutlu and Karakaya, 2007). In this respect, it can be said that secondary education transition exams have an important impact on student's educational lives as they are the first central exams they face.

When the related literature is examined, it is seen that the central exams applied in the transition to secondary education are analyzed in terms of content and context (Mutlu and Akgün, 2016), outcomes (Dalak, 2015; Karadeniz, Eker, and Ulusoy, 2015; Kaşıkçı, Bolat, Değirmenci, and Karamustafaoğlu, 2015), types of presentation of questions (Kurnaz and Yüzbaşıoğlu, 2013), subject distribution (Özel and Taylan, 2007), and stakeholder opinions (Akman, 2017; Gündoğdu, Kızıldaş, and Çimen, 2010; İnceoğlu, 2015; Yener, 2016), but there are limited number of studies on the vocabulary in the exams (Gökdemir, 2010; Kahraman, 2013). Due to the reasons such as the fact that the studies are not up-to-date, are based on a single exam or discipline, examine only vocabulary and ignore variables such as letters, syllables and exam duration, the difference experienced in terms of vocabulary in the exams applied in the transition to secondary education based on several variables has been seen as a subject that needs to be investigated. In this context, the aim of this study is to examine the number of letters, syllables and words in the exams applied in the transition to secondary education and the distribution of the most repeated words.

Document analysis was utilized in the research. Bryman (2014) stated that document analysis is a research method that involves finding, reading, noting and evaluating sources for a specific purpose.

The research data were obtained from the exam booklets applied in the transition to secondary education. Some inclusion and exclusion criteria were determined to determine the studies to be analyzed. These criteria are as follows:

- ✓ OKS, SBS, TEOG and LGS exams applied in the transition to secondary education were included in the research and other exams were excluded.
- ✓ The most recent applications of these exams (2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG and 2022 LGS) and 2018 LGS exam were included in the study, other exams were excluded.
- ✓ Four basic courses which are common in each exam (Turkish, mathematics, science and technology/science sciences, and social sciences/the history of revolution and Kemalism) were included in the scope of the study and other courses were excluded.

In order to analyze the words in the exams, firstly, the question books of 2008 OKS, 2013 SBS, 2017 TEOG, 2018 LGS and 2022 LGS were accessed, the file for each course was uploaded to the MAXQDA 2020 software and word frequency lists were created. First, meaningless words, expressions and symbols were removed from the list and the most repeated basic words were identified. Based on the data obtained using the MAXQDA, the number of letters, syllables and words were calculated using the Excel software.

According to the analysis of the vocabulary of the courses in the exams applied in the transition to secondary education, it is seen that the number of letters, syllables and words is the highest in 2018 and 2022 LGS and the lowest in 2017 TEOG exam. The fact that the number of letters, syllables and words is the lowest in the TEOG exam can be associated with the fact that the number of questions is less than the other exams. Considering this situation, it can be said that more words are included in the exams held in recent years. However, in this study, 3915 words were found in the 2013 SBS while in the study conducted by Gökdemir (2010) in 2009, 4508 words were found in the SBS at the 8th grade level. Therefore, it can be said that the number of vocabulary words in the exams has increased and decreased over the years. Although 2008 OKS and 2013 SBS exams had more questions, the fact that the highest number of words was found in 2018 and 2022 LGS is an indication that more words were included in the exams held in recent years. In the 2018 and 2022 LGS exams, it is thought that the increase in the number of words compared to other years affects the quality of the questions.

When the duration per question in the exams applied in the transition to secondary education is examined, it was found that the duration per question was 1,2 minutes in 2008 OKS and 2013 SBS exams, 1,5 minutes in 2018 and 2022 LGS, and 2 minutes in 2017 TEOG exam. Although there were fewer words in the 2017 TEOG exam in terms of word count, it was seen that more time was given per question. According to the opinions of teachers and students in the studies, it is stated that the TEOG exam duration is sufficient for students (Erol, 2016; Özkan, Satıcı, and Güvendir, 2016).

It was observed that the number of words per question in the courses included in the exams applied in the transition to secondary education increased in all courses from 2008 to 2018 to a certain extent. It was determined that the average number of words per question in the courses in the exams increased by 67.81% in Turkish, 125.58% in mathematics, 44.97% in science, and 33.89% in the history of revolution and Kemalism from 2008 to 2018. In the 2018 exam, there was a significant increase in the word frequency in mathematics. On the other hand, it was also observed that the number of words per minute increased significantly in all courses from 2008 to 2018. It was determined that the average number of words per minute in the courses included in the exams increased by 34.22% in Turkish, 80.25% in mathematics, 16.17% in science, and 7.11% in the history of revolution and Kemalism from 2008 to 2018. Similar to the increase in the number of words per question, the highest increase per minute was observed in mathematics. This situation shows that there are more vocabulary elements in the mathematics course in 2018 LGS exam compared to previous years.

In the exams applied in the transition to secondary education, the most repeated basic words of the courses were determined. It was determined that the words "text, sentence, part, book, meaning, thought, technology" were the most repeated words in the Turkish course, "centimeter, area, square meter, number, length, table, rectangle" in the mathematics course, "plant, temperature, gas, sound, liquid" in the science and technology/science course and "country, Turkey, war, state, Atatürk, nation, Turkish, revolution, right, society" in the social studies/ the history of revolution and Kemalism course. The most repeated words were those which were specific to the subject area of each lesson. Although there were common words used across exams, it was also observed that different words were used in each exam year.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, doküman incelemesine dayalı bir çalışma olduğu için etik kurul izni gerektirmemektedir.